

ZESPÓŁ SZKÓŁ ZAWODOWYCH

IM. JÓZEFA LOMPY W OLEŚNIE

STANDARDY OCHRONY

MAŁOLETNICH

w ZESPOLE SZKÓŁ

ZAWODOWYCH

im. JÓZEFA LOMPY

w OLEŚNIE –

wersja skrócona

ZESPÓŁ SZKÓŁ ZAWODOWYCH
IM. JÓZEFA LOMPY W OLEŚNIE

Spis treści:

Podstawa prawna, osoby odpowiedzialne wyznaczone przez dyrektora szkoły.....	2
Nazewnictwo stosowane w Standardach ZSZ Olesno.....	3
Formy przemocy.....	4
Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem szkoły, w tym zachowania niedozwolone wobec małoletnich	5
Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone	7
Zasady ochrony danych osobowych małoletniego ucznia	8
Zasady ochrony wizerunku małoletniego ucznia.....	9
Zasady i sposób udostępniania uczniom informacji o Standardach Ochrony Małoletnich w ZSZ Olesno	11
Lista instytucji pomocowych.....	12
Grafiki pomocnicze.....	13

Na podstawie art. 22b ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304) oraz art. 7 pkt. 6 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606) **Dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych im. Józefa Lompy w Oleśnie**, z dniem **15.02.2024 r.**, wprowadza do stosowania „**Standardy Ochrony Małoletnich w Zespole Szkół Zawodowych im. Józefa Lompy w Oleśnie**”, zwane dalej „Standardami”.

Dyrektor szkoły wyznacza panią **mgr Wiesławę Galus** jako osobę odpowiedzialną za monitorowanie realizacji Standardów, reagowanie na sygnały ich naruszenia, ewaluowanie i modyfikowanie zapisów Standardów, a także prowadzenie rejestru interwencji i zgłoszeń.

Za monitoring bezpieczeństwa urządzeń teleinformatycznych z dostępem do Internetu, odpowiada pan **mgr Wojciech Motus**.

Nazewnictwo stosowane w Standardach ZSZ Olesno:

Małoletni – każda osoba do ukończenia 18 roku życia, która dodatkowo nie uzyskała pełnoletności przez zawarcie małżeństwa.

Szkoła – Zespół Szkół Zawodowych im. Józefa Lompy w Oleśnie.

Dyrekcja Szkoły – osoby uprawnione do podejmowania decyzji o działaniach szkoły.

Personel – każdy pracownik szkoły, bez względu na formę zatrudnienia, w tym współpracownik, praktykant, stażysta, wolontariusz lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z małoletnimi uczniami.

Opiekun ucznia – osoba uprawniona do reprezentowania i stanowienia o małoletnim uczniu, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy: rodzic, w tym zastępczy, opiekun prawny.

Zgoda opiekuna – zgoda co najmniej jednego z opiekunów małoletniego. W przypadku braku porozumienia między opiekunami małoletniego ucznia konieczne jest poinformowanie ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez właściwy sąd.

Dane osobowe ucznia - wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego.

Osoba odpowiedzialna za korzystanie z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet – osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły, która sprawuje nadzór nad korzystaniem przez uczniów na terenie szkoły z sieci Internet.

Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem – wyznaczony przez dyrektora szkoły pracownik sprawujący nadzór na realizacją niniejszych Standardów.

Zespół Interdyscyplinarny – utworzony przez prezydenta/burmistrza miasta, wójta (właściwego dla miejsca pobytu małoletniego) zespół przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych, w skład którego mogą wejść również kuratorzy sądowi, prokuratorzy, przedstawiciele instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Krzywdzenie – popełnienie czynu zabronionego lub karalnego na szkodę małoletniego ucznia przez jakąkolwiek osobę, w tym jego zaniedbanie.

FORMY PRZEMOCY:

przemoc fizyczna – przemoc, w wyniku której małoletni doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożony. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za małoletniego, lub ze strony osoby, której małoletni ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec małoletniego może być czynnością powtarzalną lub jednorazową. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być: złamania, siniaki, zranienia, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.

przemoc psychiczna – przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy małoletnim, a osobą odpowiedzialną za niego lub pomiędzy uczniami. Obejmuje zarówno działanie jak i zaniechanie. Zalicza się do niej m.in.: poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, zastraszanie, szantażowanie, manipulowanie, wciąganie w konflikt osób dorosłych, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie wymagań i oczekiwań przekraczających możliwości małoletniego, relację z małoletnim opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu. To działania nieodpowiednie rozwojowo.

przemoc seksualna – włączanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub, na którą nie jest dojrzały rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub, która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Wykorzystanie seksualne to aktywność, która może wystąpić między małoletnim, a dorosłym lub małoletnim, a innym małoletnim, jeśli osoby te ze względu na wiek, bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowania z kontaktem fizycznym (dotykanie, współżycie) oraz bez kontaktu fizycznego.

zaniedbywanie małoletniego – chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji małoletniego z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony małoletniego.

przemoc rówieśnicza – wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w wolność osobistą ucznia lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnej relacji.

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem szkoły, w tym zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. Podstawową zasadą relacji między małoletnimi a personelem szkoły jest działanie dla dobra ucznia, z poszanowaniem jego godności, z uwzględnieniem jego emocji i potrzeb oraz w jego najlepszym interesie.
2. Personel szkoły działa wyłącznie w ramach obowiązującego prawa powszechnego, przepisów wewnętrznych szkoły oraz swoich uprawnień i kompetencji.
3. Zasady bezpiecznych relacji personelu z uczniami obowiązują wszystkich pracowników (pedagogicznych i niepedagogicznych), stażystów, praktykantów, wolontariuszy i inne osoby wykonujące zadania na rzecz szkoły.
4. Podstawowe standardy określające powyższe zasady obejmują w szczególności:
 - a) utrzymywanie profesjonalnej relacji z uczniami i reagowanie względem nich w sposób niezagrożający, adekwatny do sytuacji i sprawiedliwy wobec innych uczniów;
 - b) zachowanie szacunku w komunikacji z uczniami, zrozumienie dla uczuć przeżywanych przez nich, nie wymuszanie zwierzeń na siłę i okazywanie zainteresowania, wsparcia i gotowości do rozmowy;
 - c) nie pozostawianie uczniowi nieograniczonej wolności poprzez wyznaczanie jasnych granic postępowania i informowanie o oczekiwaniach i konsekwencjach ich nieprzestrzegania;
 - d) reagowanie w sposób adekwatny do sytuacji i możliwości psychofizycznych ucznia, w tym dostosowanie poziomu komunikacji do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz z niepełnosprawnościami;
 - e) uwzględnianie potrzeb ucznia oraz dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych uczniów, w tym

dostosowanie metod i form pracy w przypadku ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ucznia z niepełnosprawnościami i ucznia zdolnego;

f) równe traktowanie uczniów bez względu na płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, kulturowy, religijny i światopogląd;

g) kontakt fizyczny z uczniem możliwy jest tylko jako odpowiedź na realne potrzeby ucznia

w danym momencie, z uwzględnieniem jego wieku, płci, kontekstu kulturowego, sytuacyjnego

i edukacyjnego. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy;

g) ustalanie reguł i zasad pracy w grupie, jasne określanie wymagań i oczekiwań wobec ucznia, stanowcze reagowanie na zachowania niepożądane;

h) udział personelu w doskonaleniu zawodowym w zakresie przeciwdziałania przemocy wobec małoletnich;

i) kontakt z uczniami odbywa się wyłącznie w godzinach pracy wychowawcy-nauczyciela

i dotyczy celów edukacyjnych lub opiekuńczo-wychowawczych. Każdy kontakt poza godzinami pracy, także poprzez media społecznościowe, powinien mieć swoje uzasadnienie – wynikać z troski o ucznia, służyć przekazaniu informacji itp. Uzasadnienie to powinno być czytelne dla ucznia – nie powinno pozostawiać pola do domysłów, spekulacji i nadinterpretacji;

j) jeśli uczeń i jego rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika, zachowuje on poufność wszystkich informacji dotyczących innych uczniów szkoły.

5. W relacji personelu z małoletnimi uczniami niedopuszczalne jest w szczególności:

a) stosowanie wobec ucznia przemocy w jakiegokolwiek formie, w tym stosowanie kar fizycznych, wykorzystywanie relacji władzy lub przewagi fizycznej;

b) upokarzanie, lekceważenie, obrażanie uczniów i wywoływanie u nich lęku;

c) ujawnianie informacji wrażliwych (wizerunek, informacja o sytuacji rodzinnej, medycznej, prawnej itp.) dotyczących ucznia osobom nieuprawnionym, w tym innym uczniom;

d) zachowywanie się w obecności uczniów w sposób niestosowny, np. poprzez używanie słów wulgarnych, czynienie obraźliwych uwag oraz nawiązywanie w wypowiedziach do atrakcyjności seksualnej;

e) nawiązywanie z uczniem jakichkolwiek relacji intymnych lub seksualnych, ani składanie mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie uczniom treści erotycznych i pornograficznych, bez względu na ich formę;

f) utrwalanie wizerunku ucznia (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych pracownika;

g) proponowanie uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji psychoaktywnych, spożywanie ich wspólnie z uczniami lub w ich obecności – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;

h) przyjmowanie jakichkolwiek gratyfikacji od małoletnich oraz ich rodziców/opiekunów prawnych oraz zachowywanie się w sposób mogący prowadzić do oskarżeń o czerpanie korzyści majątkowych itp. Nie dotyczy to okazjonalnych upominków związanych ze świętami, uroczystościami szkolnymi.

Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

1. Podstawową zasadą relacji między małoletnimi, w tym między uczniami pełnoletnimi i niepełnoletnimi jest działanie oparte na szacunku, uwzględniające godność i potrzeby małoletnich.
2. Standardem jest tworzenie atmosfery życia w szkole, która promuje tolerancję i poczucie odpowiedzialności za swoje zachowanie.
3. Uczniowie angażowani są w działania, w których mają możliwość aktywnego uczestniczenia, podejmowania współdziałania i rozwijania podejścia zespołowego,

w tym kształtującego pozytywne relacje z młodzieżą ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnościami.

4. Niedozwolone jest stosowanie przemocy wobec jakiegokolwiek ucznia, w jakiegokolwiek formie, w szczególności:
 - ✓ naruszanie nietykalności cielesnej;
 - ✓ „hejtowanie” i jakiegokolwiek naruszanie dobra osobistego w sieci (cyberprzemoc);
 - ✓ stosowanie zastraszania i gróźb;
 - ✓ używanie wulgarnego, obraźliwego języka, w tym niestosownych „żartów”;
 - ✓ upokarzanie, obrażanie, znieważanie innych uczniów;
 - ✓ zachowanie w sposób niestosowny, np. używanie obraźliwych gestów;
 - ✓ kierowanie niestosownych uwag, w tym o zabarwieniu seksualnym;
 - ✓ utrwalanie wizerunku innych uczniów poprzez nagrywanie (również fonii) i fotografowanie bez uzyskania zgody, w szczególności w sytuacjach intymnych, mogących zawstydzić;
 - ✓ niszczenie mienia należącego do ucznia.

Zasady ochrony danych osobowych małoletniego ucznia

1. Dane osobowe małoletnich uczniów podlegają ochronie na zasadach określonych w rozporządzeniu ogólnym o ochronie danych („RODO”), ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity Dz. U. 2019 r. poz. 1781 z późniejszymi zm.) i innych przepisów prawa.
2. Szkoła posiada „Informację o przetwarzaniu danych osobowych” oraz „Informację Administratora danych osobowych”.
3. Administratorem danych osobowych małoletnich uczniów jest dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych im. Józefa Lompy w Oleśnie.
4. Inspektorem ochrony danych osobowych w Zespole Szkół Zawodowych im. Józefa Lompy w Oleśnie jest przedstawiciel Starostwa Powiatowego w Oleśnie, z którym można kontaktować się w sprawach ochrony swoich danych i realizacji praw pod adresem e-mail: iod@powiatoleski.pl lub numerem telefonu: 34 359 78 33 we. 450 oraz pisemnie na adres szkoły: 46-300 Olesno, ul. Wielkie Przedmieście 41 (tel.: 34 358 26 15).

5. Dane małoletnich uczniów i ich opiekunów przetwarzane są w szkole w celach związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką na podstawie rozporządzenia MEN z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. 2014 r. poz. 117).
6. Informację o zagrożeniu naruszenia prywatności w szkole należy niezwłocznie przekazać dyrektorowi szkoły, który podejmuje natychmiastowe działania w celu zabezpieczenia danych i ograniczenia dalszego dostępu do informacji niejawnych.
7. Sytuację dotyczącą podejrzenia naruszenia prywatności należy wyjaśnić m. in. poprzez ustalenie (w dostępny sposób) okoliczności zdarzenia. Pozyskane informacje należy dokładnie udokumentować w „*Karcie przebiegu interwencji*” (**załącznik nr 3**) oraz skontaktować się z inspektorem ochrony danych osobowych.
8. W przypadku poważnych zagrożeń i w sytuacji, gdy naruszenie prywatności jest spowodowane przez osobę/y spoza szkoły konieczne jest nawiązanie współpracy z organami ścigania.
9. O sytuacji naruszenia ochrony danych osobowych dyrektor szkoły powiadamia osoby dotknięte taką sytuacją, w tym wskazuje możliwość podjęcia indywidualnych środków zaradczych.

Zasady ochrony wizerunku małoletniego ucznia

1. Rodzice/opiekunowie prawni małoletnich uczniów decydują o tym, czy wizerunek ich dziecka zostanie zarejestrowany i użytkowany.
2. Zgoda rodziców/opiekunów prawnych na wykorzystanie wizerunku dziecka jest tylko wtedy wiążąca, jeśli uczniowie i ich opiekunowie zostali poinformowani o sposobie wykorzystywania zdjęć/nagrań i ryzyku wiążącym się z publikacją wizerunku.
3. Rodzic/opiekun prawny ma prawo w każdej chwili wycofać w/w zgodę.
4. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, zorganizowany wyjazd (staże, wycieczki itp.), impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych nie jest wymagana.
5. We wszystkich działaniach personel szkoły jest zobowiązany kierować się rozważą i odpowiedzialnością wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków uczniów.

6. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego ucznia (fotografowanie, filowanie) na terenie placówki bez zgody dyrektora szkoły i pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego.
7. Zmniejszanie ryzyka niewłaściwego wykorzystywania zdjęć/nagrań małoletnich uczniów, na potrzeby szkolne, polegać powinno na:
 - ✓ dbałości o to, żeby wszyscy małoletni uczniowie znajdujący się na zdjęciu byli ubrani w odpowiedni sposób, godny ucznia,
 - ✓ sytuacja na zdjęciu/naganiu bezwzględnie nie może być dla ucznia poniżająca, ośmieszająca, ani ukazywać go w negatywnym świetle,
 - ✓ zdjęcia/nagrania powinny koncentrować się na czynnościach wykonywanych przez uczniów i w miarę możliwości przedstawiać grupę, a nie pojedyncze osoby,
 - ✓ należy zrezygnować z publikacji zdjęć uczniów, nad którymi szkoła nie sprawuje już opieki, jeśli uczniowie lub ich rodzice nie wyrazili zgody na wykorzystywanie zarejestrowanego wizerunku po odejściu ze szkoły,
 - ✓ wszelkie podejrzenia i problemy dotyczące niewłaściwego rozpowszechniania wizerunku małoletnich uczniów powinny być niezwłocznie zgłoszone osobie odpowiedzialnej za Standardy, wychowawcy ucznia, następnie dyrekcji szkoły. Powyższe zgłoszenia są rejestrowane i wyjaśniane.
8. W sytuacjach, w których rodzice/opiekunowie prawni lub widzowie szkolnych wydarzeń i uroczystości rejestrują wizerunki swoich dzieci do użytku prywatnego należy na początku każdego z tych wydarzeń poinformować o tym że:
 - ✓ wykorzystywanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki innych uczniów i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku małoletnich – przez ich rodziców/opiekunów prawnych,
 - ✓ zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki innych małoletnich uczniów niż własne dziecko nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych, ani w serwisach otwartych, bez zgody ich rodziców/opiekunów prawnych,
 - ✓ przed publikacją zdjęcia/nagrania online warto sprawdzić ustawienia prywatności, aby zorientować się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku małoletniego ucznia.
9. Przedstawiciele mediów lub inne dowolne osoby chcące rejestrować i publikować materiał z organizowanego przez szkołę wydarzenia są zobowiązani zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę dyrektora szkoły.
10. W odniesieniu do przedstawicieli mediów szkoła oczekuje następujących informacji:

- ✓ imienia i nazwiska osoby przebywającej na terenie placówki oraz adresu redakcji,
 - ✓ uzasadnienia potrzeby rejestrowania wydarzenia oraz informacji, w jaki sposób i w jakim kontekście zostanie wykorzystany zebrany materiał,
 - ✓ podpisanej deklaracji o zgodności podanych informacji ze stanem faktycznym.
11. Personel szkoły nie kontaktuje uczniów małoletnich z przedstawicielami mediów, nie przekazuje kontaktów do rodziców/opiekunów prawnych, nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawach małoletniego ucznia lub jego rodzica/opiekuna prawnego. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik jest przekonany, iż jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
12. W celu realizacji materiału medialnego dyrektor szkoły podejmuje decyzje o udostępnieniu wybranych pomieszczeń placówki dla potrzeb nagrania, co wiąże się z ich odpowiednim przygotowaniem w związku z rejestracją uczniów przebywających na terenie szkoły.
13. Rodziców/opiekunów prawnych z odpowiednim wyprzedzeniem należy poinformować o sytuacji rejestracji wydarzenia szkolnego przez osoby z zewnątrz oraz ustalić czy, i w jaki sposób osoba rejestrująca będzie mogła zidentyfikować ucznia.
14. Zarejestrowane wizerunki małoletnich uczniów przechowywane są w szkole w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla uczniów.

Zasady i sposób udostępniania uczniom informacji o Standardach Ochrony Małoletnich w ZSZ Olesno

1. Wersję skróconą Standardów Ochrony Małoletnich udostępnia się uczniom na stronie internetowej szkoły w zakładce „Uczeń”.
2. Wersja papierowa dla uczniów dostępna jest w bibliotece szkolnej.
3. Wychowawcy klas na początku każdego roku szkolnego zapoznają/przypominają uczniom o założeniach Standardów Ochrony Małoletnich w ZSZ Olesno.
4. Potwierdzeniem zaznajomienia się z założeniami i dokumentacją standardów jest pisemne oświadczenie podpisane przez uczniów po rozpoczęciu kształcenia w ZSZ im. J. Lompy w Oleśnie. Uczniowie nieobecni, w terminie do 7 dni od powrotu z nieobecności, dostarczają wychowawcy w/w oświadczenie.
5. Powyższa procedura jest powtarzana każdorazowo w przypadku ucznia wpisywanego na listę uczniów ZSZ Olesno w trakcie trwania roku szkolnego.

Lista lokalnych instytucji pomocowych oraz ogólnopolskich infolinii

1. Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Oleśnie, ul. Dębowa 3 (internat ZSEiO), **34 – 358 28 74**
2. Centrum Psychologii i Rozwoju „Fractal Concept” w Oleśnie, ul. Rynek 20, **883 999 021**
3. Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży przy Centrum Terapii i Psychoedukacji w Kluczborku, ul. Kościuszki 33, **602 674 504, 882 515 864**
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie, ul. Konopnickiej 8, **34 – 350 51 25**
5. Poradnia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Oleśnie, ul. Krasickiego 22, **34 – 358 40 90**
6. Sąd Rejonowy w Oleśnie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Oleśnie, ul. Sądowa 3, **34 – 359 69 20** (lub sąd wg. właściwości miejsca zamieszkania)
7. Komenda Powiatowa Policji w Oleśnie, ul. Klonowa 1A **47 863 62 03**
8. Centrum Zdrowia Psychicznego „Soteria AnaMija” w Opolu, ul. Kosmonautów 3a, **730 718 718**
9. Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży – Poradnia Zdrowia Psychicznego przy Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. św. Jadwigi w Opolu, ul. Wodociągowa 4, **77 – 54 14 221**
10. Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży **116 111**
11. Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka **800 12 12 12**
12. Niebieska Linia (ofiary, świadkowie przemocy w rodzinie) **800 120 002**
13. Policyjny Telefon Zaufania ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (pomoc psychologiczna i prawna dla dzieci i w sprawie dzieci) **800 120 226**
14. Pomarańczowa Linia (problemy z alkoholem i narkotykami dla uzależnionych i ich bliskich) **801 140 068**
15. Telefon Zaufania Narkotyki – Narkomania (dla uzależnionych i ich bliskich) **801 199 990**
16. Centrum Wsparcia dla Osób Dorosłych w Kryzysie Psychicznym **800 702 222**
17. Telefon Wsparcia Emocjonalnego dla Dorosłych **116 123**

Grafiki pomocnicze:

